

DOF-Sønderjyllands årsberetning for 2019

Bestyrelsen

Jeg har i år valgt at starte beretningen med bestyrelsens sammensætning, idet der i årets løb er sket nogle ændringer.

Liva Bonnesen valgte i oktober at udtræde af bestyrelsen, da hun flyttede tilbage til hovedstaden. Vi takker hende for en ihærdig og grundig indsats i bestyrelsen. Ved den lejlighed trådte undertegnede (Gert Fahlberg) som første suppleant så ind på Livas plads i bestyrelsen.

Senere meddelte Jørn V Sørensen, at han af arbejdsmæssige årsager ønskede at træde tilbage fra formandsposten i bestyrelsen, da han ikke havde den nødvendige tid til rådighed til formandsarbejdet. Da jeg tidligere har bestridt formandsposten og nu har mere tid til rådighed (gået på efterløn), tog jeg imod opfordringen til at overtage posten – og afløste Jørn som formand på et bestyrelsesmøde i starten af november, hvorefter Jørn fortsætter som menigt medlem af bestyrelsen.

Samtidig bør det nævnes at lokalafdelingens næstformand Martin Liebermann, ønsker at udtræde af bestyrelsen ved denne generalforsamling – og vi vil derfor benytte lejligheden til at takke Martin for seks års godt arbejde i bestyrelsen.

Endvidere har Lars Peter Hansen meddelt at han ikke ønsker at genopstille som suppleant, og vi vil derfor gerne takke ham for hans deltagelse i arbejdet.

Trods disse ændringer i årets løb, føler bestyrelsen sig godt rustet til det fremtidige arbejde for fuglesagen i DOF-Sønderjylland i 2020.

Bestyrelsen består således af: Gert Fahlberg, Sønderborg (formand), Martin Liebermann, Haderslev (næstformand), Jesper Leegaard, Gram (kasserer), Jørn V Sørensen, Haderslev, Jan Ravnborg, Højer, Ole Tønder, Sønderborg, Bjarne Nielsen, Broager, Gabor Graehn, Sønderborg, Karen Raagaard, Fjelstrup og suppleant Lars Peter Hansen, Sønderborg.

Medlemmer

Antallet af medlemmer viste en lille tilbagegang i 2019. I december 2019 viste medlemslisten, at vi havde 407 medlemmer mod 409 ultimo 2017 og 414 i 2018.

Og som sædvanligt kniber det med ungdomsmedlemmer, men enkelte findes dog – og til gengæld at der jo megen god interesse og energi at hente i den lidt ældre aldersgruppe.

Arrangementer m.m.

Ture: DOF-Sønderjylland afholdt i 2019 47 ”almindelige fugleture”, 7 ture i særligt regi samt 4 arrangementer.

Der var god geografisk spredning på turene, idet turene gik til følgende lokaliteter (nogle lokaliteter havde flere besøg): Tørning Mølle og Christiansdal, Broagerland, Nybøl Nor, Ketting Nor, Draved Skov, Stormengene, Sandbjerg Sø, Bremsbøl Sø, Gram Storskov og Sø, Kegnæs, Augustenborg Slotspark, Fredsmaj i Sønderskoven, Ballum Sluse, Torup Made, Kær Vestermark, Birkepøl, Sølsted Mose, Margrethe Sø, Gråsten Skovene, Ubjerg Nørresø, ”Natravnelokalitet”, Mjels Sø, Bundsø, Oldenor, Søgård Mose, Trillen, Vidå-slusen, Sønderskoven på Als, Kragesand, Kelstrup Plantage, Kruså Møllesø, Kollund Skov, Kværs Granskov samt en enkelt ud af landet til Schlüttsiel syd for grænsen.

Mange af turene var i samarbejde med OAS (Ornitologisk forening for Als og Sundeved) – derfor den store overvægt i dette område. Desuden var der ture i samarbejde med Fugleværnsfonden til Fugleværnsfondens lokaliteter, ture arrangeret af Tønder lokalgruppe og en enkelt i samarbejde med Museum Sønderjylland i Gram.

Af særlige ture holdt vi Ørnens Dag ved Ballum Sluse og ved Sliv Søen. Vi havde ”gå til fugl begynderture” på Løjt Land og i Gråsten Skovene, vi var med til oprydning hos Fugleværnsfonden - både på Stormengene og ”klippedag” i Søgård Mose. Og i Søgård Mose var der også BioBlitz-dag, hvor alle dyr og planter blev noteret.

Øvrige arrangementer:

I september havde mange en travl og givende weekend, idet der om lørdagen var temadag om fugle (især fugletræk) på Alsion i Sønderborg, hvor Mark Desholm delte ud af sin viden på området. Dagen efter fortalte Jens Gregersen i Haderslev om sine rejser til de arktiske områder. I november havde vi besøg af Vibe-eksperten Niels Andersen, der i Rødekro fortalte om Vibernes trængsler i det danske landbrugslandskab og i december var der det traditionsrige julehyggemøde i Haderslev.

Naturbeskyttelse

(Jørn V Sørensen)

RYDNING AF KRAT VED HINDEMADE.

I februar 2019 blev der fjernet nogle træer og buske ved kanalen nord for Hindemade. Det skabte en heftig debat på vores facebookside.

Hindemade blev etableret i starten af 1990'erne ved at 45 ha af engene blev oversvømmet. Dengang ville kano- og kajakfolkene gerne have lov til at sejle i den nye sø. Af hensyn til fuglene blev dette afværget ved at der blev lavet en kanal nord for søen forbeholdt dem.

Projektet er blevet en kæmpesucces for fuglene. Så kan vi også acceptere, at der ryddes vegetation i kanalen af hensyn til kano- og kajakfolkene, som bestemt ikke overrender stedet.

Vi opnår de største resultater ved at indgå en positiv dialog med de forskellige interessenter.

BORTSPRÆNGNING AF REDE AF DEN SJÆLDNE VANDREFALK

Torsdag d. 23. Maj 2019 klokken 11.00 blev Enstedværket ved Aabenraa Fjord sprængt i luften.

Ulykkeligvis var det netop bygningen, hvor vandrefalken havde rede. Den eneste rede af arten her i Sønderjylland. Heldigvis overlevede de voksne fugle.

Da vi fik beskeden, sendte jeg den straks videre til Fuglenes Hus. Den sag var for betændt og indviklet til, at vi i DOF Sønderjylland ville gå ind i den.

Men Enstedværket havde ifølge tingbogen skiftet ejer, hvilket gjorde sagen kompliceret.

VINDMØLLER I LILLEBÆLT.

Der arbejdes på at opføre 20 vindmøller op til 250 m i højden eller 44 vindmøller op til 150 m i højden de nærmeste i en afstand af 4 km. fra Helnæs på Fyn.

DOF er principielt tilhænger af grøn energi, så længe vindmøller bliver placeret, så de gør mindst skade på fuglelivet.

Den 28. August 2019 deltog jeg (Jørn Vinther Sørensen) i et møde sammen med borgere fra Fyn, der har etableret en forening ”Red Lillebælt”. Denne forening har omkring 600 medlemmer og protesterer mod møllerne.

Jeg havde et godt møde med 4 engagerede folk fra foreningen, der fortalte om deres synspunkter, og jeg forklarede, hvordan vi så på sagen.

Vi sluttede af med, at jeg lovede, at hvis de kunne dokumentere, at der er mange fugle i det berørte område, så ville DOF Sønderjylland sætte sig grundigt ind i sagen og evt. komme med et høringssvar.

DOF arbejder for fuglene, så der skal være fugl i en sag, før vi kommer med et høringssvar.

(Gert Fahlberg)

Nordre Fløjddige (ved Lakolk Søerne på Rømø): Et dige nær Lakolk Søerne på Rømø skal forbedres og her blev vi i DOF-Sønderjylland heldigvis inddraget tidligt i forløbet, idet kommunen havde planlagt at udføre arbejdet i fuglenes yngletid midt på foråret. Området er Natura 2000-område og er udpeget pga arter som Rørhøg, Rørdrum, Klyde, Engryle, Dværgterne og Hvidbrystet Præstekrave. Kommunen var dog meget lydhøre over for den fremlagte problemstilling og arbejdet vil derfor først blive udført efter fuglenes yngletid.

Ombygning af stenstryg i Brede Å: Lokalafdelingen har bakket op om dette tiltag, da det vil gavne fiske- og smådyrsfaunaen – og dermed også fuglelivet.

Nordals Ferieresort: Vi har fået tilsendt oplæg til et ferieresort på Als på 65.550m², 500 feriehuse, vandland, servicebygninger mm, 870.000 overnatninger pr. år, en pier ud i Lillebælt mm. Vi følger projektet nøje med henblik på fuglelivet på Als.

Fuglene

Dette kapitel har vi valgt at nedprioritere, da mange af de ting som vi skriver kan læses i Fugleåret 2019, når det kommer senere på året.

Dog vil vi lige fremhæve enkelte arter her:

1. Biæderen har vi fortsat som ynglefugl i vores område. Der er efterhånden mange, der har kendskab til fuglenes ynglested, så vi vil på det kraftigste opfordre alle til at blive på offentlig vej og ikke bevæge sig ind i området, hvor fuglene har deres reder.
2. Den hvide stork yngler fortsat i Smedager. Stedet er kendt og fuglene er beskyttet af at de har deres rede højt til vejrs tæt på en ejendom. I hele landet var der 3 ynglepar i 2019. En stigning fra 2 til 3 par.
3. Hedehøgen har sit kerneområde i det sønderjyske. 20 af de 23 sikre ynglefund i 2019 var i Sønderjylland. For hele landet fløj 57 unger fra reden. Succesen skyldes i høj grad et godt samarbejde mellem kommuner, landmænd og frivillige ornitologer. Hedehøgen har det med at lægge æg i kornmarker, hvor kornet høstes før ungerne er flyvefærdige. Samarbejdet med landmændene går ud på, at rederne bliver indhegnet, så landmændene kan undgå at høste, hvor rederne ligger.
4. Vandrefalken fik uheldigvis bortsprængt deres rede under nedrivningen af Enstedværket.
5. Mellemflagspøtte bliver set regelmæssigt nu i den allersydligste del af Sønderjylland. Det er blot et spørgsmål om tid, før vi får det første sikre ynglepar.
6. Sandternen har vi haft som ynglefugl på Rømø. Den skal vi måske til at kigge efter igen, idet bestanden i Slesvig Holstein er vokset fra 37 til 44 par i 2019.
7. Ligeledes havde de omkring 50-70 par mosehornugler i 2019! Under Atlas 3 blev arten registreret som sikker ynglefugl i 3 kvadrater i hele landet og ikke i Sønderjylland.

8. Blå Kærhøg blev registreret med 6 par i Slesvig Holstein i 2019. Under Atlas 3 blev der ikke fundet et eneste sikkert par i Danmark.

Atlas III

Oprindeligt var det planen, at projektet skulle være afsluttet i 2019 med udgivelsen af et større værk indeholdende resultatet af de fire års feltarbejde. Men det viste sig, at såvel bearbejdningen af data samt skrivearbejdet var mere omfattende end først antaget. Og da DOF samtidig i bestræbelserne på at forbedre sit regnskab har fyret den medarbejder, der bl.a. stod for kontakten til trykkerierne, er udgivelsen blevet sådan ca. et år forsinket. Forhåbentlig udkommer værket i efteråret 2020.

Naturstyrelserne

Ifølge aftale med Miljøministeriet skal lokalafdelingerne i DOF have et årligt møde med Naturstyrelsens lokale afdelinger. Det betyder for DOF-Sønderjylland, at vi skal mødes med Naturstyrelsen Vadehavet og med Naturstyrelsen Sønderjylland en gang om året.

I 2019 havde vi møde med Naturstyrelsen Sønderjylland i Gråsten, mens vi desværre ikke blev inviteret til møde med Naturstyrelsen Vadehavet. Vi vil rykke for at få et møde i stand inden længe.

Naturstyrelsen Sønderjylland: (Vil en af deltagerne i mødet i Gråsten skrive et par ord om dette?)

Naturstyrelsens brugerråd

Jørn Vinther Sørensen er repræsenteret i Naturstyrelsens brugerråd Sønderjylland og Bent Pedersen er repræsenteret i brugerråd Vadehavet.

Møde mellem DOF og Naturstyrelsen vedr. ”pas på kort”

Lokalafdelingen var i november inviteret til et møde mellem DOF og Naturstyrelsen i Randbøl Dal vedr. ”Pas på kort”. Bjarne Nielsen og Gert Fahlberg deltog i mødet for DOF-Sønderjylland. Naturstyrelsens ”pas-på-kort” er et elektronisk hjælpemiddel til at ”passe på” rovfuglereder, spættetræet mm under skovfældning. Kortene lægger op til et samarbejde mellem DOF (der kender mange af fuglenes yngletræer) og Naturstyrelsen (der skal ”passe på” træerne med reder). Det var et meget positivt samarbejds møde mellem DOF og Naturstyrelsen.

Grønne Råd

Alle 4 kommuner i vores område har et Grønt Råd, hvor repræsentanter fra DOF, DN, Naturstyrelsen, Landbruget, Sportsfiskerne, Friluftsrådet og kommunen m.fl. mødes 1-2 gange om året.

Martin Lieberman sidder i rådet i Haderslev, Bjarne Nielsen sidder i Sønderborg og Martin Iversen i Tønder. Svend Anker Schwebs har siddet i rådet i Aabenraa, men har ønsket at udtræde, så vi skal have fundet en afløser for Svend Anker i Aabenraa Kommunes Grønne Råd.

DOFs repræsentantskab

Lokalafdelingen har deltaget i begge årets repræsentantskabsmøder i DOF. I april deltog Jørn V Sørensen, Liva Bonnesen og Gert Fahlberg på mødet i Grenå, og i november deltog Gert Fahlberg, Jørn V Sørensen og Bjarne Nielsen på mødet i Dalum.

OAG – vore kolleger syd for grænsen.

Igen i år har vi haft et spændende møde med vores tyske kollegaer fra OAG. Vi var i august på en fællestur til Tøndermarsken – Ubjerg Nørresø mm.

Medier

Hjemmeside: I 2019 har vores hjemmeside haft Liva Bonnesen, Gabor Grahn og Jesper Leegaard som redaktører. Liva flyttede til København i løbet af 2019 og det er nu Gabor og Jesper som tager sig af hjemmesiden. Gabor tager sig af alt hvad der omhandler annoncering af ture, foredrag og arrangementer. Jesper tager sig af nyheder fra medlemmerne og andre opdateringer. **Hjemmesiden er den platform, hvor alt væsentlig information om ture, arrangementer, møder m.m. fra DOF Sønderjylland skal findes.**

Facebook: DOF Sønderjyllands hjemmeside har Elisabeth Bech som administrator, og gruppen er i trygge hænder her. Der er stor aktivitet i vores Facebook-gruppe og vi er nu oppe på hele 469 medlemmer. Facebook er stedet hvor medlemmer kan være i dialog med hinanden, dele spændende oplevelser og i det hele taget være spontane. Er der en nyhed på hjemmesiden, vil Facebook også blive brugt til at informere om dette. Facebook bliver også brugt til at annoncere ture og arrangementer.

Nyhedsbrev: Det nyeste tiltag er, at vi nu udsender et nyhedsbrev til alle medlemmer (som har korrekt mailadresse i DOF-systemet). Nyhedsbrevet udgives, for at alle medlemmer kan få en opdatering af hvilke nyheder, der kan findes på hjemmesiden og på Facebook. Nyhedsbrevet vil altså ikke være et selvstændigt nyhedsmedie, men henvise til nyheder som er på hjemmesiden eller på Facebook. Nyhedsbrevet er tænkt at udkomme minimum 12 gange om året.

DOFbasen 2019

DOFbasekoordinator for DOF-Sønderjylland var i hele 2019 *Bjarne Nielsen*.

Det årlige møde for DOFbasekoordinatorer blev afholdt på *Severin* i Middelfart d. 7. september. På mødet var der rekordmange, 15 ud af ialt 18, koordinatorer til stede.

Lokaliteter

I 2019 blev vi tilnærmelsesvis færdige med at oprette nye lokaliteter i Sønderjylland og med at indtegne lokaliteternes afgrænsninger. Således skulle der nu kun restere grænsetegning ved to lokaliteter, hvor begrundelsen er, at det har været svært at finde relevante navne til dem. Resultatet bliver højst sandsynligt, at der bliver "fundet på" nogle navne, som godt nok ikke er officielle, men dog rimelige og "beskrivende". Det er allerede sket et par steder, bl.a. på Als, hvor enkelte lokaliteter er blevet døbt af DOFbasekoordinatoren.

Antal lokaliteter i de fire sønderjyske kommuner

Kommune	Lokaliteter 2019	Lokaliteter 2018	Stigning
Haderslev	298	295	3
Sønderborg	431	365	66
Tønder	411	412	-1

Aabenraa	383	383	status quo
Ialt	1.523	1.455	68

Indtastere

I 2019 blev der oprettet **37** nye indtastere (2018 : 26). Det betyder, at det samlede antal DOFbasekoder nu er på **422** (2018 : 385). Af disse er der dog **8** (2018 : 10) personer, der er oprettet to gange, dvs. at det reelle antal af indtastere i DOFbasen i Sønderjylland er på **414** (2018 : 375).

Indtastninger

Antal indtastninger i de fire sønderjyske kommuner

Kommune	Indtastninger 2019	Indtastninger 2018	Stigning
Haderslev	11.328	10.702	5,8%
Sønderborg	38.797	34.687	11,8%
Tønder	63.565	63.232	0,5%
Aabenraa	16.723	13.420	24,6%
Ialt	130.413	122.041	6,9%

Generelt

I marts 2019 kom indtastningsappen til iPhone - endelig. Den var ventet og har allerede været brugt af mange indtastere. Ca. 23% af samtlige godt 1.7 mio. observationerne fra hele landet blev i 2019 indtastet via appen til enten android eller iPhone.

Tak

Som formand vil jeg gerne takke bestyrelsen og foreningens medlemmer for jeres indsats i 2019 med forskellige aktiviteter. Desuden en særlig tak til OAS for det gode og positive samarbejde på Als og Sundeved – især det rige udbud af velbesøgte fugleture, og til de mange andre, der gør en særlig indsats for fuglelivet og foreningen i vores område.

Gert Fahlberg
Formand, DOF-Sønderjylland
Januar 2020